

Područja u kojima posvojena djeca mogu imati poteškoće i trebaju specifičnu pomoć roditelja

Prihvatanje i prepoznavanje koncepta o područjima specifičnih poteškoća posvojenog djeteta je ključ koji otvara vrata prepoznavanja i prihvaćanja osjećaja vašeg djeteta. Duboko u sebi, vaše dijete zna da ima poteškoće s kojima se druga djeca ne susreću. Nije vjerojatno da će o tome otvoreno govoriti, no možemo očekivati da bi priznalo da se ponekad osjeća drugačije od ostale djece.

Vaše dijete treba nekoga tko zna prepoznati o kojim se specifičnim poteškoćama radi i tko ga bezuvjetno voli. Što se otvorenije govori o posvojenju, bit će veća mreža podrške vašem djetetu.

Van Gulden i Bartels-Rabb (1995.) ističu da se termin djeca s posebnim potrebama u posvojenju koristi na vrlo specifičan način, te navode da sva posvojena djeca imaju i specifične poteškoće s kojima se djeca rođena i odgajana u biološkim obiteljima ne susreću.

Da bismo razumjeli specifične poteškoće posvojene djece, potrebno je odrediti definiciju posebnih potreba u kontekstu posvojenja. U knjizi "Što bi posvojena djeca željela da njihovi roditelji znaju" navodi se sljedeća definicija: "Dijete s teškoćama u učenju ima jake strane i prosječnu sposobnost kao i svi drugi. No, u isto vrijeme ima šira područja ili drugačija područja slabosti u učenju u odnosu na većinu drugih." (Silver, 1984., prema Eldrige, 1999.) koju je autorica iskoristila kao ishodište za razumijevanje svojih osobnih posebnih potreba kao posvojene osobe. Eldridge zaključuje da i posvojena djeca imaju područja jakih snaga i prosječnih sposobnosti kao i svi drugi te šira područja ili drugačija područja emocionalne slabosti u odnosu na drugu djecu. Jer, posvojena djeca (za razliku od drugih) trebaju prihvatiti činjenicu o postojanju dva para roditelja i dvojnog identiteta, a zbog velikog gubitka koji su već doživjeli su osjetljiviji i podložniji strahu od budućih gubitaka.

Razumijevanje i prihvaćanje koncepta specifičnih poteškoća posvojene djece donosi olakšanje i osjećaj razumijevanja posvojene djece. Mnoge posvojene osobe pokušavaju uvjeriti sebe i okolinu da nemaju specifične poteškoće. Ovladali su tehnikom čuvanja ranjivog dijela zatvorenog duboko u sebi. Ipak, ispod površine se često krije velika tuga i nemoć. Ljutnja, bijes. Čuđenje. Zbunjenost oko identiteta. Strah od gubitka. Sram. Pomanjkanje smisla. Pomanjkanje emocionalnih granica. Slaba tolerancija na stres. Prijeteća tjeskoba.

Mnogi stručnjaci smatraju da bi život posvojenih osoba, bilo djece, bilo odraslih, bio drugačiji kada bi specifične poteškoće proizašle iz gubitka zbog posvojenja bile prepoznate i prihvaćene i kada bi se o njima moglo otvoreno razgovarati.

U nastavku donosimo popis područja u kojima posvojena djeca mogu imati poteškoće nastao iz osobnog iskustva odraslih posvojenih osoba te istraživanja i stručne literature (Eldridge, 1999.).

Pri tome želimo istaknuti da je životna priča svake posvojene osobe jedinstvena. Istražite svoje dijete, igrajte se zajedno, promatrajte interakciju s drugima! Sve ove aktivnosti će vam pomoći prepoznati specifične poteškoće vašeg djeteta da biste mogli osmisliti načine da djetetu pomognete s tim teškoćama.

Emocije

- prepoznavanje gubitka i žalovanja
- sigurnost da odluka bioloških roditelja da ne brinu o djetetu nema veze s djetetom i njegovim osobinama
- suočavanje sa strahovima od odbacivanja: da odsutnost nije napuštanje niti pokazatelj da je učinio/la nešto loše
- izražavanje svojih osjećaja vezanih uz posvojenje

Učenje

- da je posvojenje istodobno prekrasno i bolno i predstavlja dugoročni izazov za sveuključene
- poznavanje svoje priče o posvojenju, zatim o rođenju i biološkoj obitelji
- o zdravim i prihvatljivim načinima zadovoljavanja potreba
- kako se pripremiti za bolne stvari koje drugi mogu reći o posvojenju ili posvojenom djetetu

Prihvatanje spoznaja

- o dvojnem podrijetlu, biološkom i adoptivnom
- da je dobrodošlo i vrijedno
- biološke različitosti djeteta i doprinosa biološke obitelji

Samopoštovanje

- svijest da je djetetov život počeo prije rođenja i da nije pogreška
- sigurnost da se jednako kvalitetne obitelji stvaraju posvojenjem kao i rođenjem
- svijest da ima unutarnju nepromjenjivu vrijednost kao ljudsko biće
- prihvaćanje činjenice da na neka pitanja vezana uz posvojenje možda nikad neće dobiti odgovor

Čitajte s djetetom slikovnice/knjige (Kako smo postali obitelj, Jež, Bambi, gledajte filmove (Stuart mali, Knjiga o džungli, Batman, Moj život kao Tikvica, Anne with an E...), gledajte kazališne predstave o posvojenju – iskoristite priliku za razgovor o posvojenju, da riječ posvojenje povežete s vašom pričom; prokomentirajte osjećaje likova i provjerite jesu li oni slični ili različiti onima koje doživljavate vi i vaše dijete; ostavite prostora za razgovor o djetetovoj prošlosti ako ono pokaže potrebu/želju za time (npr. ako dijete prokomentira: ali Bambijevu mamu su ubili, a mene su od moje odveli...)

Posvojena su djeca kao i sva druga djeca – trebaju roditelje koji će ih voljeti, koji će ih znati slušati, trebaju osjećaj sigurnosti. Posvojena djeca razlikuju se od druge djece po tome što se većina djece ne mora suočiti s činjenicom da nisu rođena u obitelji koja brine o njima.

Najveći izazov za roditelja posvojitelja je identificirati specifične poteškoće djeteta i pomoći muda ih verbalizira/izrazi riječima. To djetetu daje osjećaj moći i kontrole nad nečim što mu se čini potpuno izvan njegove kontrole. Pomaganje djetetu bazirano je na iskrenom i konstruktivnom dijalogu između roditelja i djeteta.

Jednom kad roditelji u potpunosti razumiju duboke potrebe i specifične teškoće svog djeteta, moći će mu pružati podršku kroz cijeli život. Te specifične poteškoće postat će duboki izvor djetetove unutarnje snage i empatije.

